

Kartläggning av hemlöshet i Lunds kommun 2023

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Definition	3
3 Ärendet	3
4 Efterfrågade uppgifter	3
5 Analys	4
5.1 Barnfamiljer i hemlöshet	4
5.2 Ensamhushåll.....	5
5.3 Personer som rapporterats som i fortsatt i hemlöshet.....	5
5.4 Förflyttningar efter kartläggningen	5
5.5 Förvaltningens arbete med att minska och motverka hemlöshet.....	5
5.6 Förflyttningar från fjolårets kartläggning	6
6 Arbete för att minska och motverka hemlöshet under året	6
7 Barnets bästa	7
7.1 Påverkar beslutet barn?.....	7
7.2 Har barn fått uttrycka sina åsikter? (artikel 12).....	7
7.3 Hur har barns bästa beaktats? (artikel 2, 3 och 6).....	7
7.4 Beskriv eventuella intressekonflikter (artikel 4).....	7

Bilagor

Bilaga 1: Barnintervjuer 2023

Bilaga 2: Kartläggning av hemlöshet i Lund 2023 Stödlägenheter och andra boendeinsatser

Bilaga 3: Kartläggning hemlöshet 2008-2023 bilaga

1 Sammanfattning

Sedan 2008 genomförs årligen en kartläggning av personer hemlösa i Lund med mättag 1 oktober. Sedan 2012 har även barn räknats i kartläggningen.

Den 1 oktober 2023 var 113 vuxna och barn, 50 män, 32 kvinnor och 31 barn hemlösa i Lund. Det är en minskning av antalet hemlösa med totalt 16 vuxna och barn sedan 2022. Av målgruppen är det 21 vuxna personer och 13 barn som är fortsatt hemlösa sedan kartläggningen 2022, vilket är en ökning från tidigare mätning.

Antalet nyanlända, antingen via anhöriginvandring eller eget boende (EBO - lagen), som rapporterats in i årets kartläggning är sex män, fem kvinnor och elva barn. Av de vuxna är två personer myndiga barn som bor tillsammans med sina föräldrar.

Nyanlända enligt massflyktsdirektivet som är anvisade eller egenbosatta i Lunds kommun är inte medräknade i hemlöshetskartläggningen.

2 Definition

Kartläggningen avser hemlösa personer hemmahörande i Lunds kommun.

Som hemlös räknas de som tillhör Socialstyrelsens definition av situation 1 och 2. Samma kategorier har använts sedan 2008 men vissa boendelösningar har ändrat namn.

1. Akut hemlöshet – situation 1: Personen är hänvisad till akutboende, härbärke, jourboende, skyddade boenden eller motsvarande. Här ingår också personer som sover i offentliga lokaler, utomhus eller i trappuppgångar, tält, bilar eller motsvarande.

2. Institutionsvistelse och stödboende – situation 2: Personen är antingen intagen eller inskriven på en kriminalvårdsanstalt, ett hem för vård och boende (HVB), ett familjehem eller en SiS-institution, eller bor på ett stödboende som drivs av socialtjänst/hälso- och sjukvård. Personen ska flytta därifrån inom tre månader efter mätveckan, men har inte någon egen bostad ordnad inför flytten eller utskrivningen. Hit räknas även de personer som skulle ha skrivits ut eller flyttat, men som är kvar på grund av att de inte har någon egen bostad ordnad.

Undantag: Gällande situation 2 har personer som har boende i stödlägenhet och på Stöd i Boende Centrum och Råbylund med personalstöd genom socialtjänsten undantagits från kartläggningen. Beläggningen på dessa boendelösningar presenteras dock i bilagan ”Kartläggning hemlöshet stödlägenheter och andra interna boendelösningar 2023”.

3 Ärendet

Enligt beslut i arbetsmarknads- och socialnämnden ska hemlösheten i Lund kartläggas en gång per år med mättag 1 oktober.

Kartläggningen genomförs genom att utredningsenheterna på arbetsmarknads- och socialförvaltningen rapporterar in aktuella ärenden samt genom samarbete med föreningen Hemlösas Vänner från ideell sektor och Svenska Kyrkans diakoncentral som ges möjlighet att bidra med information om personer i hemlöshet som de möter genom sitt arbete.

4 Efterfrågade uppgifter

Den enkät som används i kartläggningen är densamma som använts sedan 2008.

Kartläggningen består av följande frågeställningar:

- Namn
- Personnummer

- Kön
- Civilstånd
- Medborgarskap
- Folkbokföringskommun
- Huvudsaklig försörjning
- Aktuell boendelösning
- Orsak till hemlöshet
- Huvudsaklig problematik
- Uppgiftslämnare

5 Analys

Kartläggningen av hemlöshet i Lund för 2023 visar att den totala hemlösheten har minskat med 16 personer, från en total på 129 individer till 113 individer sedan föregående års kartläggning. Den största minskningen uppmäts i antalet barn i hemlöshet med 31 barn i årets kartläggning i jämförelse med 44 barn 2022, en minskning med 13 barn. Antal kvinnor i hemlöshet visar även där en minskning med åtta personer, från 40 personer år 2022 till 32 i år. Hemlösheten bland män har ökat från 44 män år 2022 till 50 män i år. Dessa män har oftast en annan samtidig problematik i kombination med hemlöshet och återfinns på akutboendet Piletorp och externa stödboenden men kartläggningen i år visar även på en ökning av män som ambulerar.

5.1 Barnfamiljer i hemlöshet

Kartläggningen visar att de 31 barnen ingår i 14 hushåll. I ett hushåll är föräldrarna sammanboende, resterande är hushåll med ensamstående föräldrar. Avseende minskningen av antal hushåll med barn i hemlöshet har insatsen med tidsbegränsade stödlägenheter till målgruppen gett gott resultat.

Hemlöshetskartläggningen visar en minskning med 17 barn på hotell och vandrarhem, från 29 barn 2022, till 12 barn 2023. Den återkommande redovisningen till arbetsmarknads- och socialnämnden av antalet barn på akutboende visar en tydlig minskning av den typen av boendelösning för barnfamiljer. Se bilaga.

Antalet barn placerade på skyddat boende med en förälder har ökat från 13 till 16 barn. Denna akutboendelösning blir därmed den insats där flest barn förekommer i årets kartläggning.

En placering på skyddat boende leder ofta till bostadslöshet. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har ett pågående arbete med en förvaltningsövergripande processkartläggning för våld i nära relation, där olika boendelösningar är ett särskilt fokusområde, både avseende våldsutsatta och våldsutövare.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har även sökt och tilldelats medel från Socialstyrelsen för året 2023 för att fortsatt utveckla arbetet med sociala förturer till bostad för målgruppen. Utvecklingsarbetet syftar till att utöka antalet hyresvärdar som tilldelar bostäder till social förtur, både i Lund men också utanför kommunen för de som inte kan återvända till ett eget boende i Lunds kommun. Under året har två bostäder tilldelats av fastighetsägare utanför Lund och ett fortsatt arbete kommer pågå under 2024, då en ansökan om statsbidrag har lämnats in för kommande år.

5.2 Ensamhushåll

Andelen ensamhushåll utan tillhörande barn är 65 stycken och är därmed den mest förekommande hushållstypen. Trenden att det finns en samtidig annan problematik visar ett ökat behov av boendelösningar med stödinsatser. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har under 2023 tilldelats medel från Socialstyrelsen för att utöka verksamheten med modellen Bostad Först. 1 oktober 2023 hade nio individer insatsen Bostad Först, varav fem tilldelades en lägenhet under 2023. Fem personer har beviljats insatsen och inväntar att tilldelas en lägenhet. Fem personer har avslutats i Bostad Först under 2023 på grund av överlåtelse, andra insatser eller dödsfall.

5.3 Personer som rapporterats som i fortsatt i hemlöshet

Kartläggningen för 2023 visar en högre andel barn och vuxna som återfinns även i kartläggningen av hemlöshet 2022. Det rör sig om 21 vuxna och 13 barn. Den vanligaste boendelösningen är akutboende på hotell och vandrarhem, med nio vuxna och åtta barn och med en jämn fördelning över resterande akuta boendelösningar. I gruppen finns individer som under året haft andra mer stadigvarande boendelösningar men som åter är i akut hemlöshet. Större del av gruppen har dock befunnit sig i akut hemlöshet i ett år eller längre. Orsakerna till detta är flera, t.ex. individer som tidigare varit ambulering till tillfälliga boendelösningar i avvaktan på mer långsiktig planering. En annan anledning till ökningen bedöms bero på det ansträngda läget på bostadsmarknaden, där större bostäder för exempelvis barnfamiljer är svårare att få tillgång till. Slutligen finns det i gruppen personer som väntar på LSS-insatser eller inte är motiverade till annan boendelösning eller att ta emot stödinsatser.

5.4 Förflyttningar efter kartläggningen

Förvaltningen kan konstatera att efter genomförd kartläggning har fem hushåll med sammanlagt sju vuxna och fyra barn som återfanns i fjolårets kartläggning kunnat komma vidare till mer stadigvarande boendelösningar på egen hand eller via beviljade insatser.

I gruppen som rapporterats in för första gången har ytterligare 3 vuxna ordnat eget boende eller fått beviljat ett boende med stöd av kommunen under första veckan i oktober.

5.5 Förvaltningens arbete med att minska och motverka hemlöshet

Förvaltningen har ett fortsatt aktivt arbete i att ge stöd till personer i hemlöshet i bostadssökande genom beviljade insatser, öppen mottagning samt en god samverkan med både bostadsavdelningen och LKF. Samverkan visar resultatet genom god tilldelning av bostäder till social förtur till bostad och stödlägenheter. Sedan 1 oktober 2022 har 25 bostäder förmedlats via social förtur till bostad, varav sju stycken till målgruppen våldsutsatta. Antalet stödlägenheter som tilldelats under samma period är 34 stycken samt åtta stycken byten från genomgångsbostad till övergångsbostad.

För att få till ett flöde av tilldelade stödlägenheter och avslutade insatser har arbetsmarknads- och socialförvaltningen och serviceförvaltningen påbörjat en gemensam processkartläggning under 2023. Utvecklingsarbetet med att ta fram och implementera rutiner fortsätter under 2024 men har i år gett resultat i tolv överlåtelser av hyresavtal och tio hushåll har stöttats till att ordna eget förstahandskontrakt och kunnat avslutas på arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Antalet insatser med bistånd till stödlägenhet har därför minskat från föregående kartläggning, från 176 hushåll i stödlägenheter till 165 hushåll med insats stödlägenhet för 2023. Mellan

oktober 2022 till och med september 2023 beviljades 64 personer bistånd till stödlägenhet vilket är en ökning med nio stycken bifallsbeslut från samma period föregående år. Antalet beslut om bistånd till stödlägenhet har med andra ord ökat, medan antalet som faktiskt har insatsen minskat.

Antalet barnfamiljer som bor i tidsbegränsad stödlägenhet under 2023 har också minskat sedan 2022 med tio hushåll. Några av hushållen med insatsen har fått egna boendelösningar eller fått överta sitt hyreskontrakt och därmed avslutat sin insats.

Majoriteten av de som ansöker om biståndet stödlägenhet har också en annan samtidig problematik i form av skadligt bruk och beroende och har beviljade boendeinsatser sen tidigare, t ex externa stödboendeplaceringar, interna stödboendeplaceringar eller akutboende på akutboendet Piletorp. Under 2023 genomförde arbetsmarknads- och socialförvaltningen en processkartläggning för självständighet vid skadligt bruk och beroende där varaktiga boendelösningar varit ett fokusområde.

Utvecklingen av fler boendelösningar i egen regi har varit ett behov som framkom i processarbetet. Som ett resultat av det identifierade behovet öppnade Stöd i Boende Råbylund under sommaren 2023

5.6 Förflyttningar från fjolårets kartläggning

En genomgång av de personer och hushåll som fanns med i förra årets kartläggning visar en rörlighet för de 63 vuxna och 31 barn som inte återfanns i årets mätning med eget kontrakt som den vanligaste avslutsorsaken, följt av lämnat kommunen och boendelösningar via arbetsmarknads- och socialförvaltningen som Stöd i boende.

	Antal vuxna/hushåll	Antal barn
Stödlägenhet	6	5
Tidsbegränsad stödlägenhet	5	8
Eget kontrakt/social förtur	26	15
Avliden	1	
Boendelösning via arbetsmarknads- och socialförvaltningen (exvis Stöd i boende Centrum och Råbylund)	10	
Lämnat kommunen	15	3
Totalt	63	31

6 Arbete för att minska och motverka hemlöshet under året

Ett fortsatt aktivt och omfattande arbete med att minska och motverka hemlöshet fortsätter under 2024.

Inom processen för våld i nära relation är boendelösningar ett fokusområde som kommer arbetas vidare med, där sociala förturer med privata hyresvärdar som kan erbjuda bostäder i Lund och på andra orter är en viktig del för att hjälpa våldsutsatta till stabila och permanenta boendelösningar i ett tidigare skede.

Inom processen för självständighet vid skadligt bruk och beroende är hemlöshets- och boendefrågan central, då personerna ofta har en samtidig annan problematik. Under året kommer förvaltningen fortsätta utvärdera och utveckla verksamheten Bostad Först med

avsikten att utöka antalet personer som kan ta del av insatsen. Bostad Först är i sammanhanget en mer kostnadseffektiv insats med goda resultat för individen. Ett stöd anpassat efter den enskildes behov och självbestämmanderätt ger brukaren en motivation att ta del av stödet som erbjuds.

Förvaltningen ser ett fortsatt ökat behov av fler varaktiga boendelösningar vilket har presenterats i årets revidering av förvaltningens bostads- och lokalförsörjningsplan som nämnden fattade beslut om i september 2023.

Under 2023 slutfördes en ny upphandling av akutboende på hotell och vandrarhem med några nya leverantörer som ger förvaltningen ett varierande utbud av alternativ för gruppen som behöver akutboende. Boende på akutboende är tänkt som en tillfällig boendelösning varför fortsatt stöd till en mer varaktig boendelösning är av största vikt.

Kartläggningen kommer som tidigare att genomföras årligen och vara ett fortsatt viktigt arbetsverktyg som ska leda till förbättringsarbete i identifierade problemområden och målgrupper. För att kunna se förändringar i målgrupper och anpassa insatser behöver hemlösheten i Lund kartläggas ur fler perspektiv, bland annat för att kunna följa en vårdkedja och utvärdera befintliga insatser. Med det syftet kommer en processkartläggning av hemlöshet påbörjas under 2024.

I mars 2023 genomförde Socialstyrelsen en nationell hemlöshetsräkning som kommer presenteras i februari – mars 2024. Resultatet kommer vara ett viktigt underlag för förvaltningens fortsatta arbete och möjliggör också en jämförelse med andra kommuner.

7 Barnets bästa

7.1 Påverkar beslutet barn?

Arbetet med att minska och motverka hemlöshet omfattar i högsta grad barn. Enligt den aktuella hemlöshetskartläggningen omfattas 31 barn i hushåll som lever i hemlöshet. Ett starkt barnperspektiv utgör grunden i arbetet med att minska och motverka hemlöshet.

7.2 Har barn fått uttrycka sina åsikter? (artikel 12)

Barn har inte fått uttrycka sin åsikt om kartläggningen men socialsekreterare på boendeenheten genomför årligen intervjuer med barn på hotell och vandrarhem. Under hösten 2023 genomfördes intervjuer med barn på akutboenden men även de barn som tidigare bott på akutboende där familjen flyttat till en tidsbegränsad stödlägenhet.

En sammanställning av dessa intervjuer finns som bilaga till denna tjänsteskrivelse.

7.3 Hur har barns bästa beaktats? (artikel 2, 3 och 6)

Barns bästa sätts alltid i främsta rummet i arbetet med att minska och motverka hemlöshet. Detta sker vid biståndsbedömning av olika akuta boendelösningar och mer varaktiga lösningar, exempelvis tidsbegränsade stödlägenheter, stödlägenheter eller sociala förturer.

7.4 Beskriv eventuella intressekonflikter (artikel 4)

Inga intressekonflikter bedöms ha funnits.